

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 7. januar 2026 blev i sag nr. 104215:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har forsikring ved tab af erhvervsevne. I brev af 28/8 2025 har klagerens advokat bl.a. anført:

"Sagen vedrører [klageren], som sygemeldes den 25. november 2020 grundet stress, angst, depression og belastningstilstand, og er fortsat sygemeldt.

Den 21. november 2020 henvendte min klient sig til skadestuen grundet en følelse af nærbesvimmelse. Min klient havde tidligere på dagen været til [familiemedlems] begravelse, hvor han blev utilpas, jf. bilag 1, s. 31. Det fremgår af epikrisen, at der var tale om udmattelse grundet nyligt tab af [familiemedlem] samt job.

Min klient sygemeldes efterfølgende af egen læge, idet han udviste symptomer på klassisk panikangst i form af vejrtrækningsbesvær, hjertebanken, svedeture, flushing m.m., jf. bilag 1, s. 30. Egen læge har anført i journalen, at min klient har mange belastninger i form af [barn1's diagnose], [andet familiemedlem] har [sygdom], [familiemedlem] er netop død, han er opsagt pga. Corona, samt at han ikke kan have samvær med [andet familiemedlem], idet han er bange for at smitte hende med Corona.

Den 13. januar 2021 diagnosticerer egen læge ham med depression, jf. bilag 1. side 29, og fra den 19. april 2021 får min klient antidepressiv medicin, jf. bilag 1, side 26, hvilket han stadig får d.d.

Den 29. oktober 2021 konstaterer egen læge, at den primære årsag til min klients depression er [barn1's] handicap, jf. bilag 1, side 23. Det fremgår af min klients lægejournal, at [barn1] har [diagnoser], jf. bilag 1, side 11.

Den 16. januar 2023 vurderer Psykolog ... med speciale i social- og beskæftigelsespsykologi, at min klient vil have langvarige eller muligvis varige skånehensyn, jf. bilag 2, side 52-62. Vedrørende den psykiske funktionsevne er det anført, at:

'[klagerens] aktuelle psykiske funktionsevne er nedsat grundet tilpasnings- og belastningssymptomer, der vedligeholdes af den familiære situation [...]'

Den 27. april 2023 diagnosticerer egen læge min klient med posttraumatisk belastningsreaktion, jf. bilag 1, side 11. Det fremgår ligeledes heraf, at [andet familiemedlem] er død for nyligt. Det fremgår af lægeattest af den 26. juni 2023, at min klients tilstand er stationær og varig, samt at sygdomsbilledet ikke har ændret sig siden 2021, jf. bilag 2, s. 3-6.

Min klient er tilkendt fleksjob, idet han gennem en længere arbejdsprøvning ikke har været i stand til at fastholde eller opnå beskæftigelse på normale vilkår på arbejdsmarkedet, jf. bilag 2, side 7-8. Min klient har været i virksomhedspraktik fra den 17. september 2021 til d.d., jf. bilag 3, side 2 og bilag 4, side 1. ... Kommunes Rehabiliteringsteam har vurderet, at det under min klients virksomhedspraktik ikke har været muligt at øge timeantallet ud over 12 arbejdstimer om ugen, selvom de optimale skånehensyn er blevet iagttaget, jf. bilag 2, side 7-8.

Den 31. januar 2022 træffer PFA afgørelse om, at min klients erhvervsevne ikke har været nedsat i dækningsberettiget grad i perioden mellem den 31. oktober 2021 og den 3. februar 2022, hvorfor min klients dækning for tab af erhvervsevne bortfaldt. Afgørelsen er begrundet med, at min klients læge den 29. oktober 2021 konstaterer, at den primære årsag til min klients depression er [barn1] handicap.

Den 31. oktober 2023 retter min klients ægtefælle kontakt til PFA og anmoder om, at PFA revurderer sagen, jf. bilag 5.

Den 19. april 2024 fastholder PFA sin afgørelse af den 31. januar 2022, jf. bilag 6. Det fremgår af skrivelsen, at PFA har lagt vægt på lægeerklæring af den 17. august 2022, hvoraf det fremgår, at min klients psykiske tilstand ikke bedres af at have for meget samvær med [barn1].

Den 21. juni 2024 påklager min klient afgørelsen, jf. bilag 7. Det fremhæves i klagen, at min klient ikke på noget tidspunkt siden sin sygemelding i november 2020 har kunnet varetage et arbejde på mere end 12 timer om ugen.

Den 4. november 2024 anerkender PFA, at min klients erhvervsevne var nedsat med mindst halvdelen fra den 1. november 2021 til den 30. juni 2023, jf. bilag 8. Afgørelsen begrundes med, at de lægelige oplysninger ikke beskriver en psykisk tilstand, der er til hinder for, at min klient ikke kan varetage et arbejde på mindst halv tid med rette kompenserende skånehensyn.

Herefter indtræder [klagerens advokat] i sagen. Den 28. november 2024 anmoder jeg PFA om at genbehandle sagen samt at indhente en speciallægeerklæring, jf. bilag 9.

Den 11. december 2024 fastholder PFA deres vurdering, jf. bilag 10. Det fremgår heraf, at PFA vurderer, at sagen er tilstrækkelig belyst, samt at der ikke er behov for at indhente en speciallægeerklæring.

Den 10. januar 2025 fastholder jeg min anmodning om genoptagelse, jf. bilag 11.

Den 22. januar 2025 fastholder PFA deres afgørelse, jf. bilag 12.

Det er min vurdering, at min klient har løftet bevisbyrden for, at hans erhvervsevne har været nedsat i dækningsberettiget grad. Det fremgår af de anførte lægeerklæringer, at min klients tilstand er stationær og varig. Sammenholdes dette med den langvarige arbejdsprøvning, kan det konstateres, at der ikke på noget tidspunkt i en periode på 4 år har været muligt at øge timeantallet ud over 12 timer ugentligt, selvom samtlige skånehensyn iagttages.

Hertil henvises der til Ankenævnet for Forsikrings kendelse nr. 101171, hvoraf nævnet fandt det bevist, at erhvervsevnen var nedsat i dækningsberettiget grad. Selskabet havde i deres afgørelse lagt vægt på, at den kognitive test viste normale resultater. Nævnet anførte, at der i disse tilfælde ikke kunne ses bort fra dels, at der forelå en diagnose, dels de helbredsmæssige gener om de omfattende skånehensyn, som klager havde. Klager fik derfor medhold.

Der henvises ligeledes til retspraksis, hvoraf det fremgår af U 2011.1083 H, hvor Højesteret anfører, at når der foreligger lægelige erklæringer, der fastlægger erhvervsevnetabet, så har forsikringstageren løftet bevisbyrden for sit erhvervsevnetab. Der må derfor foreligge vægtige grunde til, at de lægelige oplysninger ikke lægges til grund. Sådanne vægtige grunde fremgår efter min opfattelse ikke af PFA's afgørelse.

Med henvisning til ovenstående er min klient berettiget til dækning for tab af erhvervsevne."

Selskabet har den 24/9 2025 til nævnet bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"Hvilken forsikring er der tale om?

Klagerens ordning er oprettet pr. 1. maj 2018 gennem hans tidligere arbejdsgiver.

Dækningen omfatter indbetalingssikring og løbende ydelser ved tab af erhvervsevne på mindst 50% og et indtægtstab på mindst 10 %. Der er en karenperiode på tre måneder.

Der henvises til pensionsbevis af 6. august 2020 og pensionsvilkår af samme dato, bilag A og B.

Efter ophør af udbetaling er klagerens ordning den 1. juli 2023 overgået til en fripolice uden dækning ved tab af erhvervsevne.

Hvad handler sagen om?

Klagers advokat klager over, at PFA har afvist dækning ved tab af erhvervsevne.

PFA har afvist dækning ved tab af erhvervsevne efter den 1. juli 2023 med henvisning til, at klager ikke har godtgjort, at hans generelle helbredsmæssige erhvervsevne er nedsat med halvdelen efter denne dato.

Sagsfremstilling

Klageren er født i [1980'erne]. Han har en [uddannelse] og arbejdede på tidspunktet for sygdomsindmeldingen som [erhverv1] i den pensionsgivende virksomhed.

Klageren ansøgte den 1. maj 2021 om udbetaling ved tab af erhvervsevne (bilag C). I ansøgningen oplyste han, at han havde haft første sygedag den 16. december 2020 og var blevet fuldt sygemeldt den 1. januar 2021 grundet panikangst, stress og depression. Han oplyste herudover, at han i starten af forløbet havde haft symptomer i form af vejrtrækningsproblemer, besvimelsestilstand og kaostanker. Han modtog behandling i form af psykolog samtaler og antidepressiv. Af ansøgningsskemaet fremgår desuden, at han den 31. oktober 2020 var blevet opsagt fra sit arbejde.

PFA har vurderet klagerens erhvervsevne nedsat indenfor hans hidtidige erhverv og har udbetalt dækning ved tab af erhvervsevne i perioden fra 1. marts 2021 til 30. juni 2023. PFA har stoppet udbetalingen efter den dato, da det er selskabets opfattelse, at klagerens generelle helbredsmaessige erhvervsevne ikke er dokumenteret nedsat i dækningsberettigende grad med mindst halvdel.

PFA har ved denne vurdering lagt vægt på de lægelige og kommunale akter, hvorfra selskabet i det følgende vil gengive relevante uddrag:

Af klagerens lægejournal (bilag D) fremgår bl.a.:

'25-11-2020 Angsttilstand

[...]

Klassisk panikangst med mange kropslige symptomer. Vejrtrækningsbesvær, hjertebanken, svedeture, flushing mm.

Ikke selvmordstanker eller oplagt depression. Ikke haft det tidl. Søvn ok.

Mange belastninger, [barn1 med diagnose], [andet familiemedlem] har [sygdom], [familiemedlem] netop død, opsagt grundet Corona, bange for at smitte [andet familiemedlem].

Info om det godartede i tilstanden og info om at covid ikke er farlig for ham og familien.

Obj har flere optakter til anfald under kons men falder til ro, når iv taler om andet.

Vil gerne til psykolog via sundhedsforsikring. Henvises.

Også snak om SSRI, som er en mulighed.

Sygemeldes indtil slut februar hvor han er opsagt fra.

Ny tid i januar.

[...]

10-05-2021 Depression

[...]

Føler sig mere psykisk stabil end tidligere. Oplever at Britelix har effekt med vil gerne øge til 15 mg. Det gør vi.

Haft hvad der beskrives som et angstanfald ifm konflikt med [barn1]. iver oOxapax til sjælden brug. [...]

26-06-2021 Depression

[...]

Væsentlig bedring med depressionen. De fleste depressionssymptomer er lettet væsentlig ved diagnostisk interview. Er glad for de 15 mg Brintellix og vil gerne fortsætte. Oplever også at [barn1] ikke på samme måde angriber ham som før. Det går så til tider ud over [hustruen], men det lyder som mere sund fordeling. Føler sig optimistisk ifht en start på få timer, som vi lægger op til i august. Dog fortsat betydelige udfordringer med logistikken og den samlede belastning, hvilket fortsat stresser betydeligt. Har væsentlig nedsat koncentrationsniveau, hvilket aldrig har været et problem før.

Derfor forventet lang optrapning med håb om raskmelding om 6 mdr.

Fik udskrevet Oxapax og har kun brugt dem en enkelt gang med god effekt ifm en børnefødselsdag. Det er fornuftigt.

30-08-2021 Depression

[...]

Kommer sammen med hustru.

Synes tilstanden er stabil og at han fungerer i relationen til [barn1].

Dog fortsat mange svære udfordringer i den henseende.

Føler sig klar til at begynde på få timer, hvilket virker fornuftigt.

Vil gerne fortsætte i forløbet her. Synes han får meget ud af samtalerne.

29-10-2021 Psykisk tilstand / lidelse

[...]

Samtale om [barn1] og de udfordringer, de står med. Går på forældrekursus hvilket er godt, men der er ikke meget overskud til andet.

Ville med sikkerhed ikke være sygemeldt hvis ikke de havde haft et handicappet barn. Fået afslag på tabt arbejdsfortjeneste, til trods for at [barn1] kræver mandsopdækning og har et utal af ritualer, som i høj grad styrer familiens hverdag.

Har symptomer på forventelig belastningstilstand men håndterer det godt.'

Af Generel Helbredsattest udarbejdet af klagers praktiserende læge den 23. juni 2021 (bilag E) fremgår bl.a.:

'1. Sygehistorie

... Sygemelding siden november med angst og depression. Endvidere ligger der en stor belastningsproblematik, da [barn1] på ... har [diagnose] og er særdeles udfordrende, også objektivt, lægeligt set, til trods for stor indsats fra forældrene.

Angsten og depressionen håndteres medicinsk med antidepressiv behandling med god effekt. [Klager] har også i forløbet gået til psykolog og arbejder på at starte på ny.

Belastningsproblematikken er imidlertid svær at håndtere, idet den største stressor (udfordringer med [barn1]) ikke umiddelbart kan reduceres. [Klager] har en del følger, blandt andet betydeligt nedsat koncentrationsniveau og en sænket stresstærskel sfa qua situationen.

Behandlingsmulighederne er umiddelbart fuldt udnyttet, og der er ikke indikation for yderligere udredning eller tegn på comorbiditet.

Derfor er det også svær at give én endelige prognose for raskmelding, idet belastningstilstanden afhænger af [barn1's] tilstand. Imidlertid er det håbet, at situationen kan stabiliseres så meget, at [klager] ila 6 mdr kan raskmeldes...

2. Objektiv undersøgelse, især med henblik på de aktuelle helbredsklager

[Klager] fremstår fortsat af den hjemlige situation men med væsentlig bedring af depression og angst i fht for få mdr siden.

5. Beskrivelse af funktionsevnen

Funktionsniveauet er aktuelt nedsat til under det halve – delvis grundet rester af depression men særligt grundet belastningstilstanden. [Klager] fungerer godt og effektivt i kortere perioder, men kan blive betydeligt udtrættet af få timers arbejde. [...]

Af senere Generel helbredsattest udarbejdet af klagers praktiserende læge den 17. august 2022 (bilag F) er bl.a. anført:

'1. Sygehistorie

... Symptomerne medførte at han måtte sygemeldes.

Der er nu iværksat behandling både medicinsk, psykoterapeutisk og socialt, og [klager] får det gradvist bedre. Den vedvarende og pågående belastning af [barn1's diagnose] gør dog, at bedringen sker langsomt. [...]

[Klager] har fået tildelt tab arbejdsfortjeneste, hvilket absolut er indiveret. Den nuværende udfordring ligger i, at [klager] desværre ikke får betydelig bedring i sin psykiske tilstand af at være meget sammen med [barn1]. Tværtimod får han mere overskud og energi når han er i praktik [hos arbejdsgiver2], selvom disse [mennesker] også kan have udfordringer. Det kræver dog ikke det samme af ham psykisk, og han er god til at håndtere dem, hvilket jeg ikke betvivler.

[Klagerens] arbejdsevne er nedsat for nuværende, men kunne formentligt bedres væsentligt ved, at hustru [navn] blev tildelt tab arbejdsfortjeneste i stedet for ham, så hun i højere grad kunne være der for [barn1], der er særdeles opmærksomhedskrævende. Det ville give [klager] mere overskud til at passe et arbejde og formentlig hjælpe ham til at komme over sin angst og depression.

[Klageren] er i behandling med Brintellix, der er et antidepressiva også med virkning på angst samt både Propranolol, der er en betablokker og Oxapax, der er beroligende medicin for at håndtere angsten og uroen når den opstår akut...'

Af 'Psykisk funktionsevnevurdering i forhold til beskæftigelse' udarbejdet den 6. januar 2023 (bilag G) fremgår bl.a.:

'Det kognitive funktionsniveau

På baggrund af anamnese, klinisk indtryk og den kognitive testning er det min vurdering at [klager] har en kognitiv og intellektuel placering indenfor normalområdet med flere gode ressourcer i forhold til konkret opgaveløsning, såfremt denne sker med de rette skånehensyn og arbejdsramme set i forhold til hans øvrige personlighedsmæssige og psykiske forhold.

Der ses en placering indenfor normalområdet på samtlige undersøgte kognitive områder: indlæring og hukommelse ved både visuelt og auditivt præsenteret materiale, delt opmærksomhed og overblik, koncentrationsydelse samt arbejds hukommelse og forarbejdningshastighed.

Af kognitive ressourcer viser de kognitive fund, at [klager] har stærke ressourcer i forhold til visuel arbejds hukommelse og visuel funktion, hvor han kan fastholde og genkalde visuel information med en høj detaljegrad og har en stærk evne til logisk ræsonnering, visuel korttidshukommelse og opmærksomhed ved løsning af visuelle og nonverbale opgaver. I forhold til hans arbejdstempo ses dette at blive nedsat i en lettere grad, når opgaverne er koncentrationskrævende i forhold til mere rutineprægede opgavetyper, hvilket i forhold til beskæftigelse vurderes at medføre at han har behov for mere tid ved løsning af komplekse opgavetyper eller hvis han løser opgaver i et miljø, hvor der er flere stimuli, såsom støj eller larm eller hyppige afbrydelser/forstyrrelser.

[...]

Opsummerende vurderer jeg, at [klager] formentlig vil have langvarig eller muligvis varige skånehensyn grundet den familiære situation og hans iboende psykiske sårbarhed taget i betragtning, men hvor der med rette større og tempo samtidig vurderes at være et beskæftigelsesperspektiv inden for hans eget fagområde.

Skånehensyn

Jeg vil anbefale følgende psykisk og kognitive skånehensyn:

- *Mulighed for fordybelse ved opgaveløsning og en primær vægtning af nonverbale opgaver, hvor [klager] kan bruge sine evner i forhold til logisk ræsonnering og visuel afkodning*

- *Mulighed for hyppige pauser med et fast interval og at han ikke mødes med krav til løsning af pludseligt opstående opgaver eller opgaver med en kort deadline*
- *Få eller ingen krav til mundtlig formidling samt få eller ingen krav til løsning af relationelle opgaver såsom kunde betjening eller tilsvarende*
- *Udvidet tid til opgaveløsning, særligt når disse er mere komplekse*
- *Mulighed for at veksle i kompleksitet af opgavetyper, så han både har rutineprægede og fagligt mere komplekse opgaver'*

Af Generel helbredsattest udarbejdet af klagers praktiserende læge den 26. juni 2023 (Bilag H) er bl.a. anført:

'2.2 Relevante helbredsforhold

Anamnese for sygdomsbilledet uændret fra LÆ145 den 23/6 21

[...]

[Klager] har været i jobafklaring i en periode og har fungeret rigtig godt med det. Nyder interaktion med [menneskerne], han arbejder med og oplever at relationen er væsentlig lettere at håndtere i professionel sammenhæng end det er, når han oplever udfordringer med [barn1].

[Klagers] tilstand er stationær og varig.

Behandlingsmulighederne er udnyttet bedst muligt, og fremtidig behandling vil udelukkende være med henblik på at vedligeholde nuværende funktionsniveau.

Funktionsniveauet er betydeligt nedsat til under det halve, og der er ikke udsigt til væsentlig bedring af dette.

[..]

2.5 Andre forhold end de helbredsmæssige

[Barn1] med [diagnose], der er svært regulerbar.

Hustru og [barn2] sygemeldt med belastningsreaktion.'

Klageren var i perioden fra 17. september 2021 til 17. februar 2023 i et praktikforløb som [erhverv2] [hos arbejdsgiver2] med [mennesker] med udfordringer. Han formåede i praktikken at arbejde 12 timer om ugen. Hans arbejdsopgaver bestod i at ... Han blev den 15. september 2023 visiteret til fleksjob og påbegyndte den 1. december 2023 i ansættelse som [erhverv1] med en ugentlig arbejdstid på 12 timer, fordelt på tre dage.

Begrundelse for PFA's vurdering af erhvervsevnen

PFA anerkender, at klagerens midlertidige erhvervsevne har været nedsat og har i overensstemmelse med vilkårene udbetalt ydelser i perioden fra 1. marts 2021 til 30. juni 2023. Det er PFA's opfattelse, at klagerens tilstand den 30. juni 2023 har stabiliseret sig i et sådant omfang, at selskabet på dette tidspunkt har været berettiget til at overgå til en generel vurdering af hans erhvervsevne. PFA har herved lagt vægt på egen læges vurdering i lægeattest til rehabiliteringsteam af 26. juni 2023.

Det er herefter selskabets vurdering, at klagerens generelle erhvervsevne ikke er dokumenteret nedsat i dækningsberettigende grad med mindst halvdelen.

PFA har ved denne vurdering lagt vægt på, at der i lægeattest udarbejdet 23. juni 2021 blev beskrevet væsentlig bedring af depressive symptomer og angst. Der var god effekt af den antidepressive behandling og tilbage var alene rester af depression. Nedsættelse af funktionsniveauet blev derfor henført til særligt belastningstilstanden, som var afhængig af [barn1's] tilstand. Be-

handlingsmulighederne blev beskrevet som udnyttet og der var ikke indikation for yderligere udredning.

Af lægeattest dateret 17. august 2022 fremgår, at klager på dette tidspunkt fortsat modtog behandling i form af antidepressiv og beroligende medicin for sine psykiske gener. Dosering og interval for indtagelse er dog ikke nærmere beskrevet. I lægeattesten fra august 2022 blev der fortsat beskrevet tegn på angst og depression, men dog ikke i samme omfang som tidligere. Den iværksatte behandling - både medicinsk, psykoterapeutisk og socialt, havde medført fortsat gradvis bedring. Prognosen blev vurderet god og udbetaling af tabt arbejdsfortjeneste blev anbefalet at overgå til ægtefællen, hvorved væsentlig bedring kunne forventes.

I den psykologiske vurdering foretaget 6. januar 2023 blev anført, at klageren profiterede af at komme ud i arbejde, men muligvis havde behov for visse skånehensyn pga. egen sårbarhed og belastningen i hjemmet. På samtlige undersøgte kognitive områder blev der fundet en placering indenfor normalområdet. Ved koncentrationskrævende opgaver blev arbejdstempoet kun vurderet lettere nedsat i forhold til mere rutineprægede opgaver. Det blev vurderet, at der alene var behov for mere tid ved løsning af komplekse opgavetyper og hvis han løste opgaver i et miljø, hvor der var flere stimuli, såsom støj, larm eller hyppige afbrydelse og forstyrrelser. På den baggrund blev klagerens skånehensyn defineret som bl.a. behov for mulighed for fordybelse, primær vægtning af nonverbale opgaver, ingen krav om løsning af pludselige opståede opgaver, ingen krav til mundtlig formidling og eller relationelle opgave m.v. På trods af disse skånehensyn har klageren gennem halvandet år formået at gennemføre et praktikforløb [hos arbejdsgiver2] som [erhverv2] på 12 timer om ugen. Et arbejde som efter PFA's opfattelse ikke er foreneligt med klagerens skånehensyn, da det både i opgaver, arbejdsmiljø og samspil med [mennesker] indebærer krav, der strider imod behovet for arbejdsopgaver med mulighed for fordybelse og vægtning af nonverbale opgaver. Praktikken har desuden stillet krav om håndtering af pludseligt opståede opgaver, mundtlig formidling og relationelt arbejde – forhold, der ikke harmonerer med kundens skånehensyn.

Til brug for rehabiliteringstemaet og efterfølgende indstillingen til fleksjob blev udarbejdet ny lægeattest dateret 26. juni 2023. Heri er klagerens sygdomsbilledet beskrevet som uændret i forhold til lægeattesten udarbejdet i juni 2021. Klagerens tilstand blev nu vurderet varig og stationær. Lægen vurderede funktionsniveauet betydeligt nedsat til under halvdelen, men noterede, at klager havde fungeret rigtig godt med jobafklaringen. Der er i erklæringen ikke beskrevet angst, depression eller belastningssymptomer og der foreligger ikke nogen objektiv vurdering.

Det er på baggrund af ovenstående PFA's vurdering, at de lægelige oplysninger ikke beskriver en psykisk tilstand, der er til hinder for, at klager ikke kan varetage et arbejde på mindst halv tid med rette kompenserende skånehensyn, herunder også behov for nedsat tid, efter den 30. juni 2023.

PFA er opmærksomme på, at klageren efterfølgende er tilkendt fleksjob som [erhverv1] 12 timer om ugen. Der ses dog ikke at have været en afprøvning i dette arbejde, som på mere optimal vis tilgodeser klagerens skånehensyn. PFA gør herudover opmærksom på, at kommunens tilkendelse af fleksjob sker efter andre kriterier, hvor også sociale og økonomiske aspekter indgår, hvorimod vurderingen af klagerens erhvervsevne i forsikringsmæssigt regi, udelukkende sker i forhold til de helbredsmæssige oplysninger i sagen.

PFA skal dog præcisere, at selvom selskabet ikke vurderer, at klagerens erhvervsevne er nedsat med halvdelen, er dette ikke ensbetydende med, at selskabet vurderer, at klageren har en fuld erhvervsevne.

PFA gør herudover opmærksom på, at sagen i forbindelse med udbetalingsstoppet har været forelagt selskabets psykiatriske lægekonsulent.

Konklusion

PFA fastholder således, at selskabet har været berettiget til at afvise udbetaling ved tab erhvervsevne efter den 30. juni 2023."

Klagerens advokat har i brev af 6/10 2025 til nævnet bl.a. anført:

"Ad diagnose/sygdomsforløb

PFA har anført, at der sker en bedring i min klients psykiske gener i juni 2021, og at min klient alene har rester af depression. Det fremgår dog af lægeattest af den 23. juni 2021, at:

'Funktionsniveauet er aktuelt nedsat til under det halve – delvis grundet rester af depression men særligt grundet belastningstilstanden. [Klageren] fungerer godt og effektivt i kortere perioder, men kan blive betydeligt udtrættet af få timers arbejde.'

Der er desuden beskrevet depressive symptomer og angst, hvilket ligeledes fremgår i lægeattest af den 17. august 2022, og i lægeattest af den 27. april 2023 fremgår det, at egen læge diagnostiserer min klient med posttraumatisk belastningsreaktion. Min klients symptomer har således været vedvarende siden hans sygemelding.

PFA henviser til lægeattest af den 26. juni 2023, hvoraf der ikke er beskrevet angst, depression eller belastningssymptomer og at der ikke foreligger nogen objektive fund. Det fremgår dog af lægeattesten, at:

'Anamnese for sygdomsbilledet uændret fra LÆ145 den 23/6-21.

[Klageren] er fortsat er fortsat sygemeldt med angst, depression og belastningstilstand primært sfa store udfordringer med [barn1], nu ..., der har [diagnose] og er særdeles svært regulerbar. Siden sidst tilkommet yderligere belastninger, idet [klageren] har mistet [andet familiemedlem] og [barn2], også aktuelt er sygemeldt med belastningstilstand.

[Klageren] har været i jobafklaring i en periode og har fungeret rigtig godt med det. Nyder interaktionen med [menneskerne], han arbejder med og oplever at relationen er væsentligt lettere at håndtere i professionel sammenhæng end det er, når han oplever udfordringer med [barn1].

[Klagerens] tilstand er stationær og varig.

Behandlingsmulighederne er udnyttet bedst muligt, og fremtidig behandling vil udelukkende være med henblik på at vedligeholde nuværende funktionsniveau.

Funktionsniveauet er betydeligt nedsat til under det halve, og der er ikke udsigt til væsentlig bedring af dette.'

Eftersom min klient har en diagnose, samt at han har været i et længere medicinsk udredningsforløb, anses det for lægeligt dokumenteret, at min klients tilstand er varig og stationær, hvilket ligeledes fremgår af lægeattest af den 26. juni 2023. Derudover fremgår det af lægeattest af den 23. juni 2021, at min klients funktionsniveau er nedsat til under det halve, hvilket fastholdes i lægeattest af den 26. juni 2023.

Ad skånehensyn/funktionsniveau

PFA henviser til den psykologiske vurdering foretaget den 6. januar 2023 og nævner, at det er anført, at min klient profiterede af at komme ud i arbejde, men muligvis havde behov for visse skånehensyn pga. egen sårbarhed og belastning i hjemmet. Det er dog anført i psykologudtalelsen, at *'Opsummerende vurderer jeg, at [klageren] formentligt vil have langvarige eller muligvis varige skånehensyn grundet den familiære situation og hans iboende psykiske sårbarhed taget i betragtning, men hvor der med rette støtte og tempo samtidig vurderes at være et beskæftigelsesperspektiv indenfor hans eget fagområde.'*

Der er derfor tale om, at min klient vil have enten langvarige eller varige skånehensyn, og således ikke, at min klient muligvis har behov for skånehensyn.

Som PFA selv nævner, så har min klient været i praktikforløb fra den 17. september 2021 til 17. februar 2023 som [erhverv2] [hos arbejdsgiver2] i 12 timer om ugen. Det fremgår af de kommunale akter, hvoraf der henvises til tidligere fremsendte bilag 3 og 4, at min klients skånehensyn er iagttaget i praktikforløbene, idet der er 'begrænset arbejdspress, nedsat tid og tydelige instruktioner.' Hertil skal det bemærkes, at egen læge anfører i lægeattest af den 26. juni 2023, at 'Social kontakt i jobbet er af stor vigtighed.' PFA henviser til skånehensyn fastsat i den psykologiske vurdering, som er fra den 6. januar 2023. Der kan således ikke tages hensyn til de af PFA anførte skånehensyn, førend de er konstateret.

Fra den 20. februar 2023 har min klient været dels i virksomhedspraktik, dels i fleksjob, som [erhverv1]. Det fremgår af bilag 4, side 1, at:

'Skånehensyn: Undgå pres og deadlines, god struktur på opgaverne, mulighed for at trække sig/holde en pause hvis han bliver overvældet'.

Min klients skånehensyn har derfor været tilgodeset.

Den 15. september 2023 blev min klient bevilget fleksjob, da det var Rehabiliteringsteamets vurdering, at:

'Vi vurderer, at du har varige og væsentlige begrænsninger i din arbejdsevne, og at du ikke vil kunne fastholde eller opnå beskæftigelse på normale vilkår på arbejdsmarkedet. Vi har i den forbindelse lagt vægt på, at selvom der har været etableret optimale skånehensyn, har det ikke været muligt at øge timetallet ud over 12 arbejdstimer om ugen, med en arbejds effektivitet på 100%.' jf. bilag 2, side 7 og 8.

Min klient har siden den 17. september 2021 været i et langvarigt jobafklaringsforløb, hvor han på intet tidspunkt har formået at øge sin arbejdstid til mere end 12 timer pr. uge. Dette er i overensstemmelse med de lægelige vurderinger, der er foretaget, hvor det ud fra en helhedsvurdering konstateres, at min klients funktionsevne er nedsat med mere end halvdelen."

Selskabet har i brev af 7/10 2025 til nævnet bl.a. anført:

"PFA noterer sig modpartens bemærkninger i brev af 6. oktober 2025. PFA har ikke yderligere bemærkninger i sagen, som kan overgå til jurist."

Klagerens advokat har i brev af 8/10 2025 til nævnet bl.a. anført:

"PFA har anført, at min klients skånehensyn ikke er blevet tilgodeset i den kommunale arbejdsprøvning, idet hans skånehensyn i henhold til den psykologiske vurdering er behov for mulighed for fordybelse, primær vægtning af nonverbale opgaver, ingen krav om løsning af pludselige opståede opgaver, ingen krav til mundtlig formidling og eller relationelle opgave m.v. Disse skånehensyn er tilgodeset i min klients seneste arbejdsprøvning, idet han fra den 20. februar 2023 til den 30. november 2023 har været i arbejdsprøvning som [erhverv1]. Det fremgår af bilag 4, side 1, at:

'Skånehensyn: Undgå pres og deadlines, god struktur på opgaverne, mulighed for at trække sig/holde en pause hvis han bliver overvældet'.

Derudover imødeser selve jobfunktionen samtlige skånehensyn, som fremgår af psykologudtalelsen. Min klients skånehensyn har derfor været tilgodeset i en periode på 9 måneders arbejdsprøvning, hvilket efter min vurdering giver et retvisende billede af min klients erhvervsevne.

PFA henviser til lægeattest af den 26. juni 2023, hvor PFA lægger vægt på, at det fremgår af lægeattesten, at min klient fungerer rigtig godt med jobafklaringen. Det bemærkes, at den jobafklaring, som der henvises til i lægeattesten, er jobafklaringen som [erhverv1], og ikke, som anført af PFA, jobafklaringen som [erhverv2]."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen, hvoraf nogle gengives nedenfor. Det fremgår bl.a. af journal fra klagerens læge af 25/11 2020:

"Diagnoser:

P74 Angsttilstand

Kontakt tekst:

Klassisk panikangst med mange kropslige symptomer. Vejrtrækningsbesvær, hjertebanken, svedeture, flushing mm.

Ikke selvmordstanker eller oplagt depression. Ikke haft det tidl. Søvn ok.

Mange belastninger, [barn1 med diagnose], [andet familiemedlem] har [sygdom], [familiemedlem] netop død, opsagt grundet Corona, bange for at smitte [andet familiemedlem].

Info om det godartede i tilstanden og info om at covid ikke er farlig for ham og familien.

Obj har flere optakter til anfald under kons men falder til ro, når iv taler om andet.

Vil gerne til psykolog via sundhedsforsikring. Henvises.

Også snak om SSRI, som er en mulighed.

Sygemeldes indtil slut februar hvor han er opsagt fra."

Det fremgår bl.a. af journal fra klagerens læge af 10/5 2021:

"Diagnoser:

P76 Depression

Kontakt tekst:

Føler sig mere psykisk stabil end tidligere. Oplever at Brintelix har effekt men vil gerne øge til 15 mg. Det gør vi.

Ankenævnet for Forsikring

12.

104215

Haft hvad der beskrives som et angstanfald ifm. konflikt med [barn1]. Giver Oxapax til sjælden brug."

Det fremgår bl.a. af journal fra klagerens læge af 23/6 2021:

"Diagnoser:

P76 Depression

Kontakt tekst:

Væsentlig bedring med depressionen. De fleste depressionssymptomer er lettet væsentligt ved diagnostisk interview. Er glad for de 15 mg Brintellix og vil gerne fortsætte. Oplever også at [barn1] ikke på samme måde angriber ham som før. Det går så til tider ud over [klagerens ægtefælle], men det lyder som mere sund fordeling. Føler sig optimistisk ifht en start på få timer, som vi lægger op til i august.

Dog fortsat betydelige udfordringer med logistikken og den samlede belastning, hvilket fortsat stresser betydeligt. Har væsentligt nedsat koncentrationsniveau, hvilket aldrig har været et problem før.

Derfor forventet lang optrapning med håb om raskmelding om 6 mdr.

Fik udskrevet Oxapax og har kun brugt dem en enkelt gang med god effekt ifm. en børnefødselsdag. Det er fornuftigt.

Igen ultimo august."

Det fremgår bl.a. af journal fra klagerens læge af 30/8 2021:

"Diagnoser:

P76 Depression

Kontakt tekst:

Kommer sammen med hustru.

Synes tilstanden er stabil og at han fungerer i relationen til [barn1].

Dog fortsat mange svære udfordringer i den henseende.

Føler sig klar til at begynde på få timer, hvilket virker fornuftigt.

Vil gerne fortsætte i forløbet her. Synes han får meget ud af samtalerne."

Det fremgår bl.a. af journal fra klagerens læge af 29/10 2021:

"Diagnoser:

P00 Psykisk tilstand/lidelse

Kontakt tekst:

Samtale om [barn1] og de udfordringer, de står med. Går på forældrekursus hvilket er godt, men der er ikke meget overskud til andet.

Ville med sikkerhed ikke være sygemeldt hvis ikke de havde haft et handicappet barn. Fået afslag på tab arbejdsfortjeneste, til trods for at [barn1] kræver mandsopdækning og har et util at ritualer, som i høj grad styrer familiens hverdag.

Har symptomer på forventelig belastningstilstanden men håndterer det godt."

Det fremgår bl.a. af klagerens anmeldelse af tab af erhvervsevne af 1/5 2021:

"Hvornår var din første sygedag?

16.12.2020

...

Hvis din sygdom ikke fremgår på oversigten ovenfor, bedes du anføre den her.

Panik angst, stress & depression

Hvornår fik du første gang symptomer på din sygdom?

01.12.2020"

Det fremgår bl.a. af generel helbredsattest fra klagerens egen læge af 23/6 2021, der er indhentet af kommunen:

"1. Sygehistorie

...

Anamnese som anført. Sygemelding siden november med angst og depression. Endvidere ligger der en stor belastningsproblematik, da [barn1] på ... har [diagnose] og er særdeles udfordrende, også objektivt, lægeligt set, til trods for stor indsats fra forældrene.

Angsten og depressionen håndteres medicinsk med antidepressiv behandling med god effekt. [Klageren] har også i forløbet gået til psykolog og arbejder på at starte påny.

Belastningsproblematikken er imidlertid svær at håndtere, idet den største stressor (udfordringerne med [barn1]) ikke umiddelbart kan reduceres. [Klageren] har en del følger, blandt andet betydeligt nedsat koncentrationsniveau og en sænket stresstærskel sfa situationen.

Behandlingsmulighederne er umiddelbart fuldt udnyttet, og der er ikke indikation for yderligere udredning eller tegn på comorbiditet.

Derfor er det også svært at give en endelig prognose for raskmelding, idet belastningstilstanden afhænger af [barn1's] tilstand. Imidlertid er det håbet, at situationen kan stabiliseres så meget, at [klageren] ila 6 mdr. kan raskmeldes.

For nuværende har vi talt om, at man kan afprøve opstart på få timer ugentligt omkring 1. august. Det er særdeles vigtigt, at der ikke sker for hurtig optrapning. [Klageren] har gode kompetencer indenfor ... og ville kunne fungere godt i en selvstændig funktion, hvor han kunne gøre gavn af dette men også gerne med god kontakt til kolleger, idet den sociale interaktion vil være af gavn for hans depression.

2. Objektiv undersøgelse, især med henblik på de aktuelle helbredsklager

[Klageren] fremstår fortsat belastet af den hjemlige situation men med væsentlig bedring af depression og angst ifht. for få mdr. siden.

3. Diagnoser

...

Angst og depression

Belastningstilstand

...

5. Beskrivelse af funktionsevnen

...

Funktionsniveauet er aktuelt nedsat til under det halve - delvist grundet rester af depression men særligt grundet belastningstilstanden. [Klageren] fungerer godt og effektivt i kortere perioder, men kan blive betydeligt udtrættet af få timers arbejde.

Velstrukturerede arbejdsopgaver - i begyndelsen uden høje krav til koncentration eller hukommelse. Start med lavt timetal med langsom og gradvis optrapning i tæt dialog med borgeren. [Klageren] vil gerne have social kontakt og er ikke bekymret for eks at sidde i et storrumskontor."

Det fremgår bl.a. af erklæring fra psykolog af 10/1 2022, der er indhentet af kommunen:

"En række (bedrede) ydre omstændigheder har utvivlsomt også være med til at bedre [klagerens] psykiske tilstand. I forhold til arbejdsmarkedet er [klagerens] funktionsniveau nu løftet betydeligt. Han er langt mere optimistisk, og fokus i samtalerne er nu på ikke at blive 'overoptimistisk' og 'gå for hurtigt frem'. Det er dog realistisk med både et højere timeantal i praktikken og eventuelt et nyt praktiksted, som er mere relevant i forhold til [klagerens] uddannelsesmæssige baggrund. [Klageren] har selv en ambition om gradvist at blive øget i timeantal, hvilket er relevant. Selvom [klagerens] emotionelle tilstand og psykiske stabilitet er bedret, er det derimod ikke helt validt at udtale sig om omfanget af hans KOGNITIVE bedring og -funktionsniveau. Dette bør optimalt set undersøges med relevante værktøjer."

Det fremgår bl.a. af generel helbredsattest fra klagerens egen læge af 17/8 2022, der er indhentet af kommunen:

"1. Sygehistorie

...

[Klageren] har været fuldstændigt psykisk og arbejdsmæssigt velfungerende indtil november 2020, hvor han opsiges fra sit job pga. Corona. [Klageren] har ellers været glad for sit fag og vellidt på arbejdspladsen. På dette tidspunkt er familien allerede betydeligt presset, da [barn1] (på daværende tidspunkt ... år) har netop fået [diagnose] og er særdeles dårligt fungerende i et almindeligt hverdagsliv. [Barn1's] udfordringer er så krævende for familien, at det må betragtes som en meget stor belastning på døgnbasis udover hvad der kan forventes at håndteres i et almindelig familie og med almindelige forældrekompetencer. [Klageren] og [klagerens ægtefælle] vurderes at have særdeles gode forældrekompetencer og søger hele tiden at gøre det endnu bedre. Udfordringen med at være forælder til [barn1] er blot ekstremt stor og vil sjældent medføre en oplevelse af succes, fordi [barn1] konstant reagerer meget voldsomt på selv de mindste forandringer og i øvrigt er dårligt socialt fungerende. ... Denne kroniske, særdeles langvarige belastning samt bekymringen for [barn1's] helbred og fremtid påvirker naturligvis familien psykisk, og [klageren] udviste allerede i 2020 tegn på panikangst. Siden har vi konstateret depression, som [klageren] er sat i behandling for.

Symptomerne medførte at [klageren] måtte sygemeldes.

Der er nu iværksat behandling både medicinsk, psykoterapeutisk og socialt, og [klageren] får det gradvist bedre. Den vedvarende og pågående belastning af [barn1's diagnose] gør dog, at bedringen sker langsomt.

[Klageren] oplever stadig at have brug for at trække sig og kan have svært ved at finde ord.

Han har været særdeles glad for arbejdet [hos arbejdsgiver2], oplever at de forskellige tiltag der iværksættes er godt for familien og er glad for de forskellige kontaktpersoner ved kommunen. Han har fået en mentor, som han er glad for, og han og [klagerens ægtefælle] har samtaler med

en familierådgiver hver tirsdag. Der er også tildelt 10 timers ugl støtte til [barn1] - ..., og håbet er, at hun på sigt vil kunne hente [barn1] i skolen.

Økonomisk har familien også været presset af situationen.

[Klagerens ægtefælle] er gået op i tid.

[Klageren] har fået tildelt tabt arbejdsfortjeneste, hvilket absolut er indiveret. Den nuværende udfordring ligger i, at [klageren] desværre ikke får betydelig bedring i sin psykiske tilstand af at være meget sammen med [barn1]. Tværtimod får han mere overskud og energi når han er i praktik [hos arbejdsgiver2], selvom disse [mennesker] også kan have udfordringer. Det kræver dog ikke det samme af ham psykisk, og han er god til at håndtere dem, hvilket jeg ikke betvivle.

[Klagerens] arbejdsevne er nedsat for nuværende, men kunne formentligt bedres væsentligt ved, at hustru ... blev tildelt tabt arbejdsfortjeneste i stedet for ham, så hun i højere grad kunne være der for [barn1], der er særdeles opmærksomheds krævende. Det ville give [klageren] mere overskud til at passe et arbejde og formentligt hjælpe ham til at komme over sin angst og depression.

[Klageren] er i behandling med Brintellix, der er et antidepressiva også med virkning på angst samt både Propranolol, der er en betablokker og Oxapax, der er beroligende medicin for at håndtere angsten og uroen når den opstår akut.

Han går desuden til psykolog og sammen med [klagerens ægtefælle] deltager han i diverse forældrekurser om hjælp til håndtering af [diagnose] hos børn.

...

2. Objektiv undersøgelse især med henblik på de aktuelle helbredsklager

[Klageren] fremstår som altid med god kontakt både formelt og emotionelt.

Han er rolig og lyttende men frembyder også fortsat tegn på både angst og depression. Dog ikke i samme grad som tidligere.

3. Diagnoser

Latin og dansk

Angst og depression udløst af belastningstilstand sfa udfordringer i forældreskabet til [barn1] med [diagnose].

...

4. Behandlingsmuligheder

Vi har i forvejen iværksat alle de behandlingsmuligheder, vi har kunnet finde herfra.

Det, der for alvor kan hjælpe [klageren] nu, vil være aflastning fra [barn1] og konkret set mindre tid sammen med hende i en periode. Det hjælper [klageren] at være i praktik og fungerer på nuværende 12 timer, men der er ikke overskud til yderligere, før [barn1] kan hjælpes på anden vis - eks ved tildeling af tabt arbejdsfortjeneste til [klagerens ægtefælle].

5. Beskrivelse af funktionsevnen

...

Funktionsevnen er for nuværende nedsat til under det halve, men forventes at kunne bedres væsentligt - måske til fuldt funktionsniveau ved ovennævnte tiltag og langsom øgning over tid.

6. Prognose

...

Prognosen er god, hvis familien fortsat hjælpes som man gør nu og der lyttes til deres forslag om behandlingsmuligheder, da begge forældre har særdeles god fornemmelse af hvad der skal til for at hjælpe både [barn1] og resten af familien."

Det fremgår bl.a. af journal fra klagerens læge af 15/11 2022:

"Kontakt tekst:

Træt.

Kan opleve at han ikke helt kan huske hvordan han kommer fra A til B i bil, space-out (dog ikke hele turen).

...

Er i ressourceforløb 4 timer x3 om ugen. Føler han bruger de resterende dage på at sove.

Vil egentlig gerne op i tid.

Føler ikke han kan følge med i alt det der sker.

...

Søvn:

Op og ned. Sover tungt, men ikke nok. Kan have svært ved at falde i søvn. [Barn1] har meget naturlig

uro, kalder x3 om natten.

Føler dog ikke han har sovet i 10 år.

Tidligere mere mental træthed, nu mere fysisk træthed.

Måske efter brintellix blev øget."

Det fremgår bl.a. af psykologisk funktionsevnevurdering i forhold til beskæftigelse af 16/1 2023, der er indhentet af kommunen:

"Kontakt og indtryk

[Klageren] møder til aftalt tid og forekommer gennemgående samarbejdsvillig og orienteret i tid, sted og egne data og kommunikationen er overordnet tilfredsstillende. Han berøres tydeligt emotionelt, når samtalen falder på hans sociale og beskæftigelsesmæssige forhold, hvor han bliver grådlabil. Det er mit indtryk, at han fremtræder med et nedsat stemningsleje og at hans psykiske udtryk har præg af skam- og skyldfølelse. I forhold til den kognitive testning fremstår [klageren] med upåfaldende evne til både at forstå instruktioner samt udføre opgaver på effektiv og struktureret vis, hvor han observeres til at være fordybet i opgaverne og hvor det er mit indtryk at han forsøger at yde sit bedste. Hans arbejds- og responsstil ses at være præget af grundighed, hvor han laver påfaldende få fejl særligt ved de opgaver som måler på visuel indlæring og hukommelse, hvor han ses at kunne fastholde og genkalde mange visuelle detaljer. Der observeres ikke tydelige kliniske tegn til udtrætning i den kognitive testning.

Psykologfaglig vurdering i forhold til beskæftigelse

Den psykiske funktionsevne

På baggrund af klinisk indtryk og anamnese er det min vurdering at [klagerens] aktuelle psykiske funktionsevne er nedsat grundet tilpasnings- og belastningssymptomer, der vedligeholdes af den familiære situation og medfører et fluktuerende symptombillede med blandede affektive og anxiøse symptomer, hvor han op lever håbløshed, frustration, modløshed samt en nedsat glæde og energi.

Det er min vurdering at den familiære situation vedligeholder [klagerens] belastningssymptomerne og hvor beskæftigelse derimod udgør et mentalt frirum for ham, hvilket samtidig kan være skamfuldt for ham, hvor jeg vurderer, at han har brug for støtte til at tillade sig selv at mærke disse mere positive følelser, som han får i en arbejdssammenhæng, herunder at arbejde kan være

sted, hvor han kan fastholde aktiviteter inden for sine faglige interesse og kompetenceområder. Således ses en fortsat beskæftigelsestilknytning - på trods af de psykiske belastningssymptomer - at udgøre en beskyttende faktor for hans psykiske trivsel.

Ved afdækning af personlighedstræk med NEO-P/-3 rapporterer [klageren] om høj grad af neuroticisme, lav grad ekstroversion, middel åbenhed, høj venlighed og middel score på samvittighedsfuldhed.

Der ses enten høje eller meget høje scores på følgende facetter: angst, depression, selvbevidsthed, sårbarhed, ligefremhed, altruisme, efterrettelighed, beskedenhed og besindighed.

Der ses enten lave eller meget lave scores på følgende facetter: selskabstrang, dominans, aktivitet, spændingssøgen, positive emotioner, handlinger, tillidsfuldhed, kompetence, orden og selvdisciplin.

Det er min vurdering, at der er en tæt sammenhæng imellem de familiære udfordringer og de psykiske belastningssymptomer men hvor [klageren] samtidig har en sårbarhed grundet forstærkede personlighedstræk, hvor han som persontype vil opleve mange negative emotioner, være sårbar i særligt interpersonelle sammenhænge, have en lav præference for social aktivitet samt være afholdende fra at udtrykke egne behov, hvor det sidste i forhold til beskæftigelse kan medføre et adfærdsmønster, hvor han får overbelastet sig selv mentalt i forhold til arbejdsmængde og opgaver, da han kan have vanskeligt ved dels at registrere egne tegn til overbelastning rettidigt samt ved at formidle disse i sociale sammenhænge.

Det er min vurdering, at [klagerens] psykiske funktionsevne er kendetegnet ved at han trives bedst under velkendte rammer, en høj grad af forudsigelighed og struktur i sin hverdag, at han foretrækker velkendte aktiviteter er samt vil have vanskeligt ved at håndtere socialt mere komplekse situationer, hvor han f.eks. mødes med kritik, negativ feedback eller skal afkode mere komplekse nonverbale signaler.

Det kognitive funktionsniveau

På baggrund af anamnese, klinisk indtryk og den kognitive testning er det min vurdering at [klageren] har en kognitiv og intellektuel placering indenfor normalområdet med flere gode ressourcer i forhold til konkret opgaveløsning, såfremt denne sker med de rette skånehensyn og arbejdsramme set i forhold til hans øvrige personlighedsmæssige og psykiske forhold.

Der ses en placering indenfor normalområdet på samtlige undersøgte kognitive områder: indlæring og hukommelse ved både visuelt og auditiv præsenteret materiale, delt opmærksomhed og overblik, koncentrationsydelse samt arbejds hukommelse og forarbejdningshastighed.

Af kognitive ressourcer viser de kognitive fund, at [klageren] har stærke ressourcer i forhold til visuel arbejds hukommelse og visuel funktion, hvor han kan fastholde og genkalde visuel information med en høj detaljegrade og har en stærk evne til logisk ræsonnering, visuel korttidshukommelse og opmærksomhed ved løsning af visuelle og nonverbale opgaver i forhold til hans arbejds tempo ses dette at blive nedsat i en lettere grad, når opgaverne er koncentrationskrævende set i forhold til mere rutineprægede opgavetyper, hvilket i forhold til beskæftigelse vurderes at medføre at han har behov for mere tid ved løsning af komplekse opgavetyper eller hvis han løser opgaver i et miljø, hvor der er flere stimuli, såsom støj eller larm eller hyppige afbrydelser/forstyrrelser

Ankenævnet *for* Forsikring

18.

104215

Behandlings- og udviklingsmuligheder

Det er min vurdering på baggrund af anamnese, den psykologiske testning og [klagerens] egne rapporteringer, at der kan være tegn til underliggende afvigelser i [klagerens] psykiske struktur, hvor det vurderes relevant, at han i dialog med egen læge drøfter sin egen mistanke om psykopatologi samt mulighed for henvisning til psykiatrisk udredning parallelt med de videre beskæftigelsestiltag.

Det er min vurdering at en psykiatrisk udredning kan medvirke til at afdække hvorvidt der er strukturelle psykiske forhold, som forstærker de psykiske belastningssymptomer, medfører behandlings- eller støttemuligheder og kan præcisere hans skånehensyn i forhold til beskæftigelse samt potentielt give ham mulighed for øget støtte eller behandling rettet mod at øge [klagerens] indsigt i egne psykiske forhold og mønstre og strategier til håndtering af situationer, hvor han oplever sig emotionelt og sansemæssigt overstimuleret.

Det er min vurdering, at der i forhold til udviklingsmuligheder endnu kan ske en stabilisering i forhold til de psykiske belastningssymptomer, men at [klagerens] varigt vil have personlighedstræk med præg af letvakte negative emotioner, en lav tolerancetærskel for sansemæssige indtryk, høj præference for forudsigelighed og velkendte rutiner samt at hans psykiske belastningstilstand vil have en tæt sammenhæng med den familiære situation og omfanget af mulige støttetiltag set i forhold til [barn1]. Eftersom der er udsigt til at den familiære situation langvarigt vil medføre belastning i en grad er det min vurdering, at [klageren] også vil have behov for lempelige arbejdsforhold i forhold til tidsomfanget og mængde af arbejdsopgaver.

Anbefalinger i forhold til beskæftigelse

På baggrund af de psykiske og kognitive fund er det vurdering at [klageren] har ressourcer af betydning for beskæftigelse, men at han samtidig har en psykisk sårbarhed, som kan medføre varige skånehensyn, men hvor omfanget af disse må vise sig i en arbejdsfunktion.

I forhold til beskæftigelse er det min vurdering at [klagerens] psykiske og kognitive funktionsevne er foreneligt med at han gradvist vil kunne indgå i et nyt beskæftigelsestiltag og hvor støtte til at han kan genvinde en mere fast arbejdstilknytning inden for eget fagområde med rette skånehensyn vurderes at have en gavnlig indvirkning på hans psykiske trivsel.

Det vurderes at være en væsentlig ressource at [klageren] selv har ønske om at øge omfang af beskæftigelse og at arbejde kan udgøre et mentalt frirum for ham, hvor han kan fokusere på opgaver indenfor sit faglige kompetence- og interesseområde, men at der samtidig er brug for støtte til at han får justeret i sine forventninger til egen arbejdskapacitet og arbejdsindsats fremadrettet, hvor jeg ellers ser risiko for at han kan komme til at overbelaste sig selv eller påtage sig opgaver i et omfang, der overstiger hans reelle funktionsevne, hvilket således vil øge risiko for psykisk tilbagefald.

Jeg vurderer at det kan være gavnligt at han fastholdes i en funktion indenfor ...-området eller tilsvarende, da dette kan give ham oplevelse af meningsfyldte opgaver som samtidig er velkendte og af visuel karakter.

Jeg vurderer, at [klageren] i en arbejdsfunktion fungerer bedst, når rammerne er konkrete og velkendte i forhold til opgaver samt sociale kontaktflader, hvis han har mulighed for at blive skærmet for unødige stimuli samt mulighed for at fordybe sig i arbejdsopgaver af nonverbal karakter, der stiller krav til analytisk sans og problemløsning af konkret karakter. Det er min vurdering, at [klageren] har brug for et skifte til anden beskæftigelse sker med meget en gradvis overgang/opstart.

Opsummerende vurderer jeg, at [klageren] formentligt vil have langvarige eller muligvis varige skånehensyn grundet den familiære situation og hans iboende psykiske sårbarhed taget i betragtning.

ning, men hvor der med rette støtte og tempo samtidig vurderes at være et beskæftigelsesperspektiv indenfor hans eget fagområde.

Skånehensyn

Jeg vil anbefale følgende psykiske og kognitive skånehensyn:

- Mulighed for fordybelse ved opgaveløsning og en primær vægtning af nonverbale opgaver, hvor [klageren] kan bruge sine evner i forhold til logisk ræssonnering og visuel afkodning
- Mulighed for hyppige pauser med et fast interval og at han ikke mødes med krav til løsning af pludseligt opståede opgaver eller opgaver med en kort deadline
- Få eller ingen krav til mundtlig formidling samt få eller ingen krav til løsning af relationelle opgaver såsom kundebetjening eller tilsvarende
- Udvidet tid til opgaveløsning, særligt når disse er mere komplekse
- Mulighed for at veksle i kompleksitet af opgavetyper, så han både har rutineprægede og fagligt mere komplekse opgaver"

Det fremgår bl.a. af kommunens brev til klageren af 9/2 2023:

"Vi har afgjort, at du i perioden fra mandag d. 20. februar 2023 til og med fredag d. 19. maj 2023 skal i virksomhedspraktik som [erhverv1] hos [arbejdsgiver 3].

På den første dag, mandag d. 20. februar 2023, skal du møde klokken 9.00, og din ugentlige arbejdstid vil være 33 timer. Du skal møde op på arbejdsstedets adresse, som er ...

Beskrivelse af virksomhedspraktikken

Formål: Udvikling af arbejdsevnen

Arbejdsopgaver i perioden: [erhverv1]

...

Skånehensyn: Undgå pres og deadlines, god struktur på opgaverne, mulighed for at trække sig/holde en pause hvis han bliver overvældet"

Det fremgår bl.a. af journal fra klagerens læge af 28/3 2023:

"Det går nogenlunde, der er bestemt fremgang."

Det fremgår bl.a. af journal fra klagerens læge af 27/4 2023:

"Diagnoser:

P82 Posttraumatisk belastningsreaktion sygt barn

...

Han ønsker at komme i job igen, men finder det ikke muligt aktuelt, hvor familien er så presset."

Det fremgår bl.a. af journal fra klagerens læge af 12/5 2023:

"Fortsat i jobafklaring, hvor han trives på 12 timer ugl men skal så hente [barn1], som ikke kan være længere i skole."

Det fremgår bl.a. af lægeattest til Rehabiliteringsteamet fra klagerens egen læge af 26/6 2023:

"2.2 Relevante helbredsforhold

...

Anamnese for sygdomsbilledet uændret fra LÆ145 den 23/6-21. [Klageren] er fortsat er fortsat sygemeldt med angst, depression og belastningstilstand primært sfa store udfordringer med [barn1], nu ..., der har [diagnose] og er særdeles svært regulerbar. Siden sidst tilkommet yderligere belastninger, idet [klageren] har mistet [andet familiemedlem] og [barn2], også aktuelt er sygemeldt med belastningstilstand.

[Klageren] har været i jobafklaring i en periode og har fungeret rigtig godt med det. Nyder interaktionen med [menneskerne], han arbejder med og oplever at relationen er væsentligt lettered at håndtere i professionel sammenhæng end det er, når han oplever udfordringer med [barn1].

[Klagerens] tilstand er stationær og varig.

Behandlingsmulighederne er udnyttet bedst muligt, og fremtidig behandling vil udelukkende være med henblik på at vedligeholde nuværende funktionsniveau.

Funktionsniveauet er betydeligt nedsat til under det halve, og der er ikke udsigt til væsentlig bedring af dette.

2.3 Særlige hensyn

...

Der er behov for velstrukturerede arbejdsopgaver, som ikke stiller høje krav til koncentrationsevne eller hukommelse. Opgaverne skal være konkrete og overskue lige og en ad gangen for at undgå stress.

Social kontakt i jobbet er af stor vigtighed.

Hvis [klageren] skal arbejde på kontor, eks i en funktion der ligner hans tidligere arbejde, har han behov for at have mulighed for at skabe ro - helst på eget kontor - alternativt på 2-mandskontor. Ville have gavn af at have adgang til høretelefoner med noise cancellation i jobbet.

2.4 Lægens kommentarer til patientens opfattelse af eget helbred

...

[Klageren] har efterhånden en god fornemmelse for egne begrænsninger men ønsker også samtidig så vidt muligt at bedrage med, hvad han kan. Største risiko ligger i at presse ham for meget, da han har et stort behov for at være hjælpsom og venlig og gøre sit bedste.

Han er absolut selv i stand til at sige til, når han kan gabe over mere.

2.5 Andre forhold end de helbredsmæssige

[Barn1] med [diagnose], der er svært regulerbar.

Hustru og [barn2] også sygemeldt med belastningstilstand."

Det fremgår bl.a. af kommunens besked til klagerens læge af 28/6 2023:

"Jeg har lige nogle supplerende spørgsmål i forhold til [klagerens] situation som ikke fremgår af attesten.

[Klageren] er aktuelt i praktik på kontor som [erhverv1] hvor han sidder i storrum, og i følge de hensyn der står beskrevet i attesten har jeg brug for at vide om du vurderer praktikken tilgodeser disse hensyn. [Klageren] har et par noise cancelling headphones han kan bruge ved behov.

Derudover har jeg brug for at vide, om [klageren] er henvist til udredning for autisme efter hans eget ønske. Såfremt han er det, vurderer du, at udredningen vil vise en anden arbejdsevne end nuværende?"

Det fremgår bl.a. af klagerens læges svar til kommunen af 1/7 2023:

"Ad storrums kontor: Hvis [klageren] kan leve med kontoret, er det fint. Det var blot noget af det vi snakkede om, var hensigtsmæssigt med hans problemstilling. Jeg ved han er glad for at være der, så det skal ikke være krav om et lille kontor, der spoler det for ham. Det er, ligesom ønsket om noice cancelling nogle ting han selv har givet udtryk for. Jeg har egentlig blot formuleret det.

Han er ikke henvist. Vi har valgt at lade det ligge. Det, at få en diagnose vil ikke bedre funktionsniveauet, da problemstillingen som bekendt er mere kompleks end som så."

Det fremgår bl.a. af Rehabiliteringsteamets indstilling af 12/9 2023:

"Begrundelse

...

Indstilling: Fleksjob

Jobsituation: Fleksjob uden aktuel aftale om en ansættelse

Begrundelse: Der er i teamet lagt vægt på, at selvom der har været etableret optimale skånehensyn, har det ikke været muligt at øge timetallet ud over 12 arbejdstimer om ugen, med en arbejds effektivitet på 100%.

Det vurderes, at revalidering ikke vil kunne forøge [klagerens] funktionsniveau.

Alle relevante foranstaltninger har derfor været afprøvet, for at bringe [klageren] tilbage i ordinær beskæftigelse. Der kan således ikke peges på yderligere tiltag for at udvikle arbejdsevnen. Hvilket ligeledes understøttes af de lægelige vurderinger af, at tilstanden er varig og stationær.

Rehabiliteringsteamet vurderer på den baggrund, at funktionsevnen er varigt og væsentlig nedsat.

[30'erne] [klageren] har været sygemeldt siden den 23.11.2020 grundet angst, depression og belastningstilstand.

Har ikke tidligere haft sygemeldinger er i jobcenter-regi.

Beskæftigelse/praktikker:

[Klageren] er uddannet [uddannelse].

[Klageren] blev sygemeldt fra ledighed.

Seneste ansættelse var fra 2018-2021 som [erhverv1] hos [arbejdsgiver 1], hvorfra han blev op sagt grundet corona.

[Klageren] tilkendegiver en forventning om at blive i stand til at arbejde og har ønske om at være tilknyttet arbejdsmarkedet i det omfang, helbredet tillader det.

I forløbet ved jobcentret har [klageren] deltaget i Coachforløb: 8 gange fra april - okt. 2021 samt været tilknyttet mentor fra april 2022-marts 2023.
Han har desuden deltaget i virksomhedspraktik.

[Klageren] er overgået til jobafklaring d. 19.07.2021.

Helbred:

[Klageren] sygemeldes i nov. 2020 grundet angst, depression og belastningstilstand.
Han oplever symptomer i form af tankemylder, søvnproblemer og konstant være i højt alarmberedskab, grådlabilitet, når han presses og udmattethed/træthed.
Han oplever derudover nedsat hukommelse, men giver udtryk for at den er bedret.

[Klageren] er i medicinsk og psykologisk behandling.

[Klageren] fortæller, at han i en lang periode havde psykologsamtaler hver 14. dag. Han har stadig aktuelt samtaler ved sin psykolog, men med længere intervaller mellem.
Ift. medicinsk behandling fortæller [klageren], at han får antidepressiv medicin. Der har været tale om, at medicinen skal justeres.

Det er angivet, at bedring sker langsomt, grundet den vedvarende og pågående belastning af [barn1's diagnose].

[Klageren] oplever stadig at have brug for at trække sig og kan have svært ved at finde ord.
[Klageren] har fortsat besvær med at sove igennem om natten, har afbrudt søvn.

...

Virksomhedspraktikker:

[Klageren] har deltaget i praktik som [erhverv2] ved [arbejdsgiver 2] fra d. 17.09.2021 - d. 17.02.2023. Her optrænede han arbejdsvejen fra 4 timer/ugen fordelt på 2 dage om ugen, til 12 timer/ugen fordelt på 3 dage om ugen.

Efterfølgende starter han i praktik d. 20. feb. 2023 [hos arbejdsgiver3] som [erhverv1], hvilket stadig pågår.

Arbejdsopgaver består i ...

[Klageren] ønsker sin praktik forlænget - er blevet glad for ...opgaver.

Han har vist en arbejdssevne på 12 t/u, fordelt på 3 dage, 100 % effektiv.

[Klageren] har ikke fundet overskud til yderligere optrapning af timetallet.

Han fortæller selv, at han føler, at det er et stabilt leje nu.

Det har fungeret for ham at arbejde 12 Uu med de skånehensyn, der er beskrevet.

I praktikken har han fundet ud af, at han godt kan arbejde med det, han er uddannet i.

[Klageren] er glad for at komme på arbejde og ser det som et frirum.

Han fortæller, at han har fundet ud af, at han stadig kan finde ud af sit fag, og er glad for sine kollegaer.

Sagsbehandler tilføjer, at det har været tydeligt, at når der har været puttet mere på (timer), så har det haft en betydning for både familiesituationen i hjemmet og også for [klageren] generelt.

Det angives, at det leje [klageren] er på nu, det fungerer, ift. at han ikke ryger ned med angst og stress.

...

Økonomisk har familien været presset af situationen.

[Klageren] fik tidligere tildelt tabt arbejdsfortjeneste, men de modtager ikke længere tabt arbejdsfortjeneste.

...

Mål (hvis der ikke foreligger et fleksjob)

Beskæftigelsesmål (aftalt på rehabiliteringsmøde)

Teamet vurderer, at der er dokumentation i sagen til at lave en indstilling.

Teamet vurderer at [klageren] er i målgruppen for fleksjob.

Der er lagt vægt på, at [klageren] har deltaget i relevant behandling og får løbende opfølgning på sin helbredsmæssige situation.

Det er vurderet, at det ikke forventes, at der er yderligere behandling, der vil kunne medføre en markant bedring af funktionsevnen.

Det er beskrevet, at [klageren] gerne vil arbejde, men at hans arbejdsevne vurderes varigt og væsentlig nedsat, til trods for at der er taget hensyn til hans skånebehov.

[Klageren] er er afprøvet i forsk. praktikker med forskellige arbejdsopgaver.

Det har ikke været muligt at opkvalificere arbejdsevnen til et ordinært niveau.

Der vurderes at være tale om en varig og væsentlig nedsat arbejdsevne i ethvert erhverv, grundet de beskrevne helbredsproblematikker

(Grundet de personlighedstræk og heraf følgende udfordringer, der er beskrevet i sagen at ligge hos [klageren].)

På denne baggrund indstilles [klageren] til fleksjob.

Målet er, at [klageren] får ansættelse i fleksjob på 12 timer om ugen, med en effektivitet på 100 %.

...

I et fleksjob skal følgende skånehensyn tilgodeses:

- Nedsat arbejdstid
- Gerne mødetid mellem kl. 9 og 13.
- Plads til/forståelse for fravær i perioder hvor [barn1] er mere krævende.
- Begrænset pres/deadlines.
- Mulighed for fordybelse ved opgaveløsning og en primær vægtning af nonverbale opgaver, hvor [klageren] kan bruge sine evner i forhold til logisk ræsonnering og visuel afkodning.
- Mulighed for hyppige pauser med et fast interval og at han ikke mødes med krav til løsning af pludseligt opståede opgaver eller opgaver med en kort deadline.
- Få eller ingen krav til mundtlig formidling samt få eller ingen krav til løsning af relationelle opgaver såsom kundebetjening eller tilsvarende.
- Mulighed for at veksle i kompleksitet af opgavetyper, så han både har rutineprægede og fagligt mere komplekse opgaver"

Ankenævnet *for* Forsikring

25.

104215

Det fremgår bl.a. af kommunens brev til klageren af 15/9 2023:

"Vi har afgjort, at du er berettiget til fleksjob med virkning fra den 15.09.2023. Afgørelsen er truffet på baggrund af rehabiliteringsteamets indstilling efter mødet den 12.09.2023.

Begrundelse for afgørelsen

Vi vurderer, at du har varige og væsentlige begrænsninger i din arbejdsevne, og at du ikke vil kunne fastholde eller opnå beskæftigelse på normale vilkår på arbejdsmarkedet. Vi har i den forbindelse lagt vægt på, at selvom der har været etableret optimale skånehensyn, har det ikke været muligt at øge timetallet ud over 12 arbejdstimer om ugen, med en arbejds effektivitet på 100%. Det vurderes, at revalidering ikke vil kunne forøge dit funktionsniveau.

Alle relevante foranstaltninger har derfor været afprøvet, for at bringe dig tilbage i ordinær beskæftigelse. Der kan således ikke peges på yderligere tiltag for at udvikle arbejdsevnen. Hvilket ligeledes understøttes af de lægelige vurderinger af, at tilstanden er varig og stationær. Rehabiliteringsteamet vurderer på den baggrund, at funktionsevnen er varigt og væsentlig nedsat.

Der er lagt vægt på, at du har deltaget i relevant behandling og får løbende opfølgning på sin helbreds mæssige situation.

Det er vurderet, at det ikke forventes, at der er yderligere behandling, der vil kunne medføre en markant bedring af funktionsevnen.

Det er beskrevet, at du gerne vil arbejde, men at din arbejdsevne vurderes varigt og væsentlig nedsat, til trods for at der er taget hensyn til dine skånebehov.

...

Vi vurderer, at din aktuelle arbejdsevne er begrænset til en arbejdstid på 12 timer om ugen."

Det fremgår bl.a. af journal fra klagerens læge af 12/3 2024:

"Går til psykolog, dog trappet ned til hver 9. måned."

Det fremgår af forsikringsbetingelserne:

"6. Særlige pensionsvilkår for PFA Erhvervsevne

6.1. Løbende udbetaling af erhvervsevneforsikring og indbetalingssikring

PFA Pension udbetaler løbende erhvervsevneforsikring og yder indbetalingssikring, hvis den forsikrede uafbrudt i mindst 3 måneder (karensperioden) har nedsat erhvervsevne i dækningsberettiget grad som følge af sygdom eller ulykkestilfælde.

6.1.1. Definition af erhvervsevnenedsættelsen

6.1.1.1. Nedsættelse i dækningsberettiget grad

6.1.1.1.1. Generelt om nedsættelse

Erhvervsevnen er nedsat i dækningsberettiget grad, hvis PFA Pension vurderer, at den forsikredes evne til at udføre arbejde ud fra en helbreds mæssig vurdering (herefter betegnet 'Helbreds mæssig erhvervsevne') er nedsat med mindst 50 procent, og at den forsikredes indtjening (herefter også betegnet 'Økonomisk erhvervsevne') er nedsat med mindst 10 procent.

6.1.1.1.2. Den Helbredsmæssige erhvervsevne

Den Helbredsmæssige erhvervsevne er nedsat med mindst 50 procent, når den forsikrede - efter PFA Pensions skøn – ikke længere er i stand til at arbejde mere end 50 procent af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer. Bedømmelsen sker på grundlag af en helhedsvurdering under hensyn til den forsikredes helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse.

Den Helbredsmæssige erhvervsevne vurderes i forhold til ethvert erhverv. Indtil den Helbredsmæssige erhvervsevne er stationær, kan PFA Pension dog vurdere den i forhold til det erhverv, som den forsikrede hidtil har arbejdet inden for.

6.1.1.1.3. Den Økonomiske erhvervsevne

Nedgangen i den Økonomiske erhvervsevne (indtjeningsnedsættelsen) beregnes som forskellen mellem den forsikredes hidtidige dækningsgivende løn ekskl. obligatoriske pensionsbidrag og efter fradrag af arbejdsmarkedsbidrag, og den forsikredes resterende Økonomiske erhvervsevne. Ved den resterende Økonomiske erhvervsevne forstås den forsikredes faktiske indtjening på anmeldelsestidspunktet, inklusive eventuelle sociale og andre offentlige indtægtskompenserende ydelser og tilskud, samt udbetalinger fra andre forsikringer som følge af eksempelvis arbejdsskade eller nedsat erhvervsevne, men ekskl. eventuelle obligatoriske pensionsbidrag, og efter fradrag af arbejdsmarkedsbidrag."

Nævnet udtaler:

Klageren – der er født i 1980'erne – ansøgte den 1/5 2021 om udbetaling ved tab af erhvervsevne, idet han var blevet sygemeldt på grund af panikangst, stress og depression. Selskabet har betalt midlertidige ydelser og ydet præmiefritagelse fra 1/3 2021 til 30/6 2023, hvor selskabet har stoppet ydelserne med henvisning til, at klagerens generelle erhvervsevne ikke er nedsat med mindst halvdelen.

Klageren ønsker fortsat dækning. Klageren har anført, at han fortsat er sygemeldt, at psykologen i januar 2023 har vurderet, at han vil have langvarige eller muligvis varige skånehensyn, og at han i april 2023 er blevet diagnosticeret med posttraumatisk belastningsreaktion. Klageren har anført, at der løbende er beskrevet depressive symptomer og angst i det lægelige materiale. Klageren har anført, at det fremgår af lægeattest af 26/6 2023, at hans tilstand er stationær og varig, og at sygdomsbilledet ikke har ændret sig siden 2021. Klageren er blevet tilkendt fleksjob efter en længere arbejdsprøvning, hvor det ikke var muligt at øge timeantallet ud over 12 timer ugentligt på trods af relevante skånehensyn.

Selskabet har anført, at klagerens tilstand den 30/6 2023 har stabiliseret sig i et sådant omfang, at selskabet på dette tidspunkt har været berettiget til at overgå til en generel vurdering af hans erhvervsevne. De lægelige oplysninger beskriver ikke en psykisk tilstand, der forhindrer klageren i at varetage et arbejde på mindst halv tid med rette kompenserende skånehensyn. Selskabet har anført, at klageren har oplevet god effekt af den antidepressive behandling. Selskabet har anført, at det fremgår af den psykologiske vurdering af 6/1 2023, at klageren profiterer af at komme ud i arbejde, og at klageren placeres indenfor normalområdet på samtlige undersøgte kognitive områder. Selskabet har anført, at klagerens virksomhedspraktikforløb ikke var foreneligt med klagerens skånehensyn.

Det fremgår af journal fra klagerens læge af 23/6 2021, at "væsentlig bedring med depressionen. De fleste depressionssymptomer er lettet væsentligt ved diagnostisk interview. Er glad for de 15 mg Brintellix og vil gerne fortsætte. Oplever også at [barn1] ikke på samme måde angriber ham som før. Det går så til tider ud over [klagerens ægtefælle], men det lyder som mere sund fordeling. Føler sig optimistisk ifht en start på få timer, som vi lægger op til i august. Dog fortsat betydelige udfordringer med logistikken og den samlede belastning, hvilket fortsat stresser betydeligt. Har væsentligt nedsat koncentrationsniveau, hvilket aldrig har været et problem før. Derfor forventet lang optrapning med håb om raskmelding om 6 mdr.".

Det fremgår af journal fra klagerens læge af 29/10 2021, at "ville med sikkerhed ikke være sygemeldt hvis ikke de havde haft et handicappet barn".

Det fremgår af erklæring fra psykolog af 10/1 2022, der er indhentet af kommunen, at "en række (bedrede) ydre omstændigheder har utvivlsomt også være med til at bedre [klagerens] psykiske tilstand. I forhold til arbejdsmarkedet er [klagerens] funktionsniveau nu løftet betydeligt. Han er langt mere optimistisk, og fokus i samtalerne er nu på ikke at blive 'overoptimistisk' og 'gå for hurtigt frem'. Det er dog realistisk med både et højere timeantal i praktikken og eventuelt et nyt praktiksted, som er mere relevant i forhold til [klagerens] uddannelsesmæssige baggrund. [Klageren] har selv en ambition om gradvist at blive øget i timeantal, hvilket er relevant.

Selvom [klagerens] emotionelle tilstand og psykiske stabilitet er bedret, er det derimod ikke helt validt at udtale sig om omfanget af hans KOGNITIVE bedring og -funktionsniveau. Dette bør optimalt set undersøges med relevante værktøjer".

Det fremgår af generel helbredsattest fra klagerens egen læge af 17/8 2022, der er indhentet af kommunen, at klageren "har været fuldstændigt psykisk og arbejdsmæssigt velfungerende indtil november 2020, hvor han opsiges fra sit job pga. Corona. [Klageren] har ellers været glad for sit fag og vellidt på arbejdspladsen. På dette tidspunkt er familien allerede betydeligt presset, da [barn1] (på daværende tidspunkt ... år) har netop fået [diagnose] og er særdeles dårligt fungerende i et almindeligt hverdagsliv. [Barn1's] udfordringer er så krævende for familien, at det må betragtes som en meget stor belastning på døgnbasis udover hvad der kan forventes at håndteres i en almindelig familie og med almindelige forældrekompetencer ... Denne kroniske, særdeles langvarige belastning samt bekymringen for [barn1's] helbred og fremtid påvirker naturligvis familien psykisk, og [klageren] udviste allerede i 2020 tegn på panikangst. Siden har vi konstateret depression, som [klageren] er sat i behandling for. Symptomerne medførte at [klageren] måtte sygemeldes. Der er nu iværksat behandling både medicinsk, psykoterapeutisk og socialt, og [klageren] får det gradvist bedre. Den vedvarende og pågående belastning af [barn1's diagnose] gør dog, at bedringen sker langsomt. ... [Klagerens] arbejdsevne er nedsat for nuværende, men kunne formentligt bedres væsentligt ved, at hustru ... blev tildelt tabt arbejdsfortjeneste i stedet for ham, så hun i højere grad kunne være der for [barn1], der er særdeles opmærksomheds krævende. Det ville give [klageren] mere overskud til at passe et arbejde og formentligt hjælpe ham til at komme over sin angst og depression". Ved den objektive undersøgelse er klageren "rolig og lyttende men frembyder også fortsat tegn på både angst og depression. Dog ikke i samme grad som tidligere".

Det fremgår af psykologisk funktionsevnevurdering i forhold til beskæftigelse af 16/1 2023, der er indhentet af kommunen, at "den familiære situation vedligeholder [klagerens] belastningssymptomerne og hvor beskæftigelse derimod udgør et mentalt frirum for ham, hvilket samtidig kan være skamfuldt for ham, hvor jeg vurderer, at han har brug for støtte til at tillade sig selv at

mærke disse mere positive følelser, som han får i en arbejdssammenhæng, herunder at arbejde kan være sted, hvor han kan fastholde aktiviteter inden for sine faglige interesse og kompetenceområder. ... Det er min vurdering, at der er en tæt sammenhæng imellem de familiære udfordringer og de psykiske belastningssymptomer, men hvor [klageren] samtidig har en sårbarhed grundet forstærkede personlighedstræk, hvor han som persontype vil opleve mange negative emotioner, være sårbar i særligt interpersonelle sammenhænge, have en lav præference for social aktivitet samt være afholdende fra at udtrykke egne behov, hvor det sidste i forhold til beskæftigelse kan medføre et adfærdsmønster, hvor han får overbelastet sig selv mentalt i forhold til arbejdsomængde og opgaver, da han kan have vanskeligt ved dels at registrere egne tegn til overbelastning rettidigt samt ved at formidle disse i sociale sammenhænge. ... På baggrund af anamnese, klinisk indtryk og den kognitive testning er det min vurdering at [klageren] har en kognitiv og intellektuel placering indenfor normalområdet med flere gode ressourcer i forhold til konkret opgaveløsning, såfremt denne sker med de rette skånehensyn og arbejdsramme set i forhold til hans øvrige personlighedsmæssige og psykiske forhold. ... Opsummerende vurderer jeg, at [klageren] formentligt vil have langvarige eller muligvis varige skånehensyn grundet den familiære situation og hans iboende psykiske sårbarhed taget i betragtning, men hvor der med rette støtte og tempo samtidig vurderes at være et beskæftigelsesperspektiv indenfor hans eget fagområde". Psykologen anbefaler skånehensyn i form af "mulighed for fordybelse ved opgaveløsning og en primær vægtning af nonverbale opgaver, hvor [klageren] kan bruge sine evner i forhold til logisk ræsonnering og visuel afkodning. Mulighed for hyppige pauser med et fast interval og at han ikke mødes med krav til løsning af pludseligt opståede opgaver eller opgaver med en kort deadline. Få eller ingen krav til mundtlig formidling samt få eller ingen krav til løsning af relationelle opgaver såsom kundebetjening eller tilsvarende Udvidet tid til opgaveløsning, særligt når disse er mere komplekse. Mulighed for at veksle i kompleksitet af opgavetyper, så han både har rutineprægede og fagligt mere komplekse opgaver".

Det fremgår af kommunens brev til klageren af 9/2 2023, at klageren "i perioden fra mandag d. 20. februar 2023 til og med fredag d. 19. maj 2023 skal i virksomhedspraktik som [erhverv1] hos

[arbejdsgiver 3]. ... Skånehensyn: Undgå pres og deadlines, god struktur på opgaverne, mulighed for at trække sig/holde en pause hvis han bliver overvældet".

Det fremgår af journal fra klagerens læge af 27/4 2023, at klageren "ønsker at komme i job igen, men finder det ikke muligt aktuelt, hvor familien er så presset".

Det fremgår af journal fra klagerens læge af 12/5 2023, at klageren fortsat er "i jobafklaring, hvor han trives på 12 timer ugl men skal så hente [barn1], som ikke kan være længere i skole."

Det fremgår af lægeattest til Rehabiliteringsteamet fra klagerens egen læge af 26/6 2023, at "anamnese for sygdomsbilledet uændret fra LÆ145 den 23/6-21. [Klageren] er fortsat er fortsat sygemeldt med angst, depression og belastningstilstand primært sfa store udfordringer med [barn1], nu ..., der har [diagnose] og er særdeles svært regulerbar. Siden sidst tilkommet yderligere belastninger, idet [klageren] har mistet [andet familiemedlem] og [barn2] også aktuelt er sygemeldt med belastningstilstand. ... [Klagerens] tilstand er stationær og varig. Behandlingsmulighederne er udnyttet bedst muligt, og fremtidig behandling vil udelukkende være med henblik på at vedligeholde nuværende funktionsniveau. Funktionsniveauet er betydeligt nedsat til under det halve, og der er ikke udsigt til væsentlig bedring af dette".

Det fremgår af Rehabiliteringsteamets indstilling af 12/9 2023, at "selvom der har været etableret optimale skånehensyn, har det ikke været muligt at øge timetallet ud over 12 arbejdstimer om ugen, med en arbejds effektivitet på 100%. ... Alle relevante foranstaltninger har derfor været afprøvet, for at bringe [klageren] tilbage i ordinær beskæftigelse. Der kan således ikke peges på yderligere tiltag for at udvikle arbejdsvejen. Hvilket ligeledes understøttes af de lægelige vurderinger af, at tilstanden er varig og stationær. ... I praktikken har han fundet ud af, at han godt kan arbejde med det, han er uddannet i. [Klageren] er glad for at komme på arbejde og ser det som et frirum. ... Sagsbehandler tilføjer, at det har været tydeligt, at når der har været puttet mere på (timer), så har det haft en betydning for både familiesituationen i hjemmet og også for [klageren] generelt. Det angives, at det leje [klageren] er på nu, det fungerer, ift. at han ikke

ryger ned med angst og stress. ... I et fleksjob skal følgende skånehensyn tilgodeses: Nedsat arbejdstid. Gerne mødetid mellem kl. 9 og 13. Plads til/forståelse for fravær i perioder hvor [barn1] er mere krævende. Begrænset pres/deadlines. Mulighed for fordybelse ved opgaveløsning og en primær vægtning af nonverbale opgaver, hvor [klageren] kan bruge sine evner i forhold til logisk ræsonnering og visuel afkodning. Mulighed for hyppige pauser med et fast interval og at han ikke mødes med krav til løsning af pludseligt opståede opgaver eller opgaver med en kort deadline. Få eller ingen krav til mundtlig formidling samt få eller ingen krav til løsning af relationelle opgaver såsom kundebetjening eller tilsvarende. Mulighed for at veksle i kompleksitet af opgavetyper, så han både har rutineprægede og fagligt mere komplekse opgaver".

Det fremgår af kommunens brev til klageren af 15/9 2023 om tilkendelse af fleksjob, at klagerens "aktuelle arbejdssevne er begrænset til en arbejdstid på 12 timer om ugen".

Det fremgår af journal fra klagerens læge af 12/3 2024, at klageren "går til psykolog, dog trappet ned til hver 9. måned".

Det fremgår af forsikringsbetingelserne, at forsikringen dækker, hvis den forsikredes evne til at udføre arbejde ud fra en helbredsmæssig vurdering (herefter betegnet "Helbredsmæssig erhvervsevne") er nedsat med mindst 50 procent, og at den forsikredes indtjening (herefter også betegnet "Økonomisk erhvervsevne") er nedsat med mindst 10 procent.

Nævnet finder, at selskabet er berettiget til at overgå til en vurdering af klagerens generelle erhvervsevne pr. 1/7 2023, idet klagerens tilstand på det tidspunkt har stabiliseret sig i en sådan grad, at der kan foretages en vurdering af, om klageren har et længerevarende erhvervsevnetab.

Nævnet bemærker, at det er klageren, der skal bevise, at hans helbredsmæssige erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen.

Nævnet bemærker videre, at klagerens private forhold kan indgå ved kommunens tilkendelse af offentlige ydelser, men at sådanne forhold ikke i sig selv kan tillægges afgørende vægt, når klagerens generelle erhvervsevne i forhold til en forsikringsdækning skal vurderes.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren ikke har bevist, at hans generelle helbredsmaessige erhvervsevne er nedsat med 50 % pr. 1/7 2023. Nævnet kan derfor ikke kritisere selskabets afgørelse.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at klagerens depressive symptomer ses bedret i løbet af årene. Det fremgår af journal fra klagerens læge af 23/6 2021, at der er en væsentlig bedring med depressionen. Det fremgår af generel helbredsattest fra klagerens egen læge af 17/8 2022, at der er iværksat behandling medicinsk, psykoterapeutisk og socialt, og at klageren gradvist har fået det bedre.

Nævnet har videre lagt vægt på, at det fremgår af psykologisk funktionsevnevurdering af 16/1 2023, at klageren har en kognitiv og intellektuel placering indenfor normalområdet.

Nævnet har derudover lagt vægt på, at klagerens gener og skånehensyn efter nævnets vurdering ikke i tilstrækkelig grad understøtter, at klageren pr. 1/7 2023 ikke kan arbejde halv tid, hvis der i jobfunktionen tages behørigt hensyn til klagerens skånebehov.

Nævnet har henvist til, at der i sagens bilag er beskrevet en række private forhold, som belaster klageren, herunder særligt klagerens ene barns diagnose og udfordringer. Nævnet bemærker, at forsikringen alene dækker et helbredsbebetet erhvervsevnetab, hvorimod erhvervsevnetab, der er betinget af f.eks. sociale eller familiære forhold ikke i sig selv berettiger til dækning.

Ankenævnet for Forsikring

34.

104215

Nævnet har i den forbindelse lagt vægt på, at det fremgår af psykologisk funktionsevnevurdering af 16/1 2023, at den familiære situation vedligeholder klagerens belastningssymptomer, og at beskæftigelse derimod udgør et mentalt frirum for ham.

Nævnet bemærker, at tilkendelsen af fleksjob ikke i sig selv begrunder en formodning for, at klagerens erhvervsevne er nedsat til under halvdelen, idet en tilkendelse af fleksjob sker efter andre og bredere kriterier, end når forsikringsdækning ved tabt erhvervsevne skal vurderes. Nævnet henviser til Højesterets dom trykt i Ugeskrift for Retsvæsen U2007.846H.

Det, som klageren i øvrigt har anført, kan ikke føre til andet resultat.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Hans-Jørgen Nymark Beck